

**ОБ'ЄМНО-КОНСТРУКТИВНЕ РІШЕННЯ ПРОЕКТУВАННЯ
СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДЗЕМНИХ СПОРУД
ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ РІДКОГО ПАЛИВА**

Убайдуллаєв Ю.Н., Столінець С.Л., Тарасов О.В.

***Кафедра військової підготовки Національного авіаційного університету,
м. Київ***

У запропонованій роботі розглядаються підходи до вибору оптимального конструктивного рішення під час проектування спеціальних підземних споруд (СПС) для зберігання рідкого палива. Наведено метод оптимізації об'ємно-конструктивних рішень (ОПР) спеціальних споруд, в якому наведено показник та критерій ефективності розробки принципового варіанту комплексу підземних сховищ і технічних приміщень, з'єднаних галереями з урахуванням забезпечення необхідної захищеності.

Розміщення елементів складів пального повинно забезпечувати: зручність прихованого виконання робіт з приймання, зберігання та видачі пального, обслуговування технічних засобів і споруджень складу; можливість швидкої видачі пального, навантаження запасів пального в автотранспорт; дотримання протипожежних норм і правил техніки безпеки.

Ділянка місцевості, на якій розміщується склад, повинна відповідати таким вимогам: забезпечувати розосереджене розміщення споруд, укриттів, обладнання і запасів пального; мінімальна затрата сил і засобів на будівництво і експлуатацію складу; знаходитись поблизу автомобільних, залізничних доріг, мати зручні і приховані під'їзні шляхи; кожен склад повинен мати не менше двох різних способів приймання (видачі) пального; мати поблизу природні водоймища або інші надійні джерела забезпечення водою для протипожежних і експлуатаційних потреб складу; мати стійкий ґрунт, здатний витримати навантаження резервуарів з паливом і навантаженого автомобільного транспорту; рівень ґрунтових вод повинен бути на 0,3-0,5 м нижче відмітки заглиблених резервуарів, підлог сховищ, траншей і інших споруд; забезпечувати відведення дощових та талих вод.

На сприятливі умови у виконанні завдань із призначення істотно впливають об'ємно-планувальні та конструктивні рішення СПС. ОПР СПС є розміщення елементів складу у внутрішньому обсязі їх корисної частини з внутрішнім обладнанням, що забезпечує функціонально-технологічний процес. Внутрішній обсяг спеціальних споруд включає ряд складних технічних і технологічних систем, що розміщуються як окремо, так і об'єднано в групи та ділянки.

При розробці ОПР на стадії проектування застосовуються два етапи формування: на першому етапі виконується дільнична розробка та деталізація ОПР елементів складу, у яких здійснюється оптимізація у складі груп і ділянок. На другому етапі, на підставі дільничної розробки формується принципове об'ємно-планувальне рішення.

Розглядається важливі особливості розробки схеми функціонально-технологічних операцій стосовно СПС для зберігання рідкого палива.